

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 182/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Jurko, advokát, s. r. o., Dominikánske námestie 11, Košice, IČO 36 863 408, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marcel Jurko, PhD., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Sžsk 40/2019 z 30. júna 2020, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Sžsk 40/2019 z 30. júna 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, odboru pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok č. PUS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2017/13869-0002 KmZ z 8. decembra 2017 bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie, ktorým úrad práce znížil sťažovateľovi podľa § 10 ods. 3 a § 25 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) pomoc v hmotnej núdzi na sumu 55,80 eur mesačne od 1. septembra 2017. Úrad práce zníženie pomoci

v hmotnej núdzi o sumu 61,60 eur odôvodnil tým, že došlo k zmene skutočností pri posúdení nároku na pomoc v hmotnej núdzi vzhľadom na to, že sťažovateľovi bola zaslaná „Ponuka“ na vykonávanie činností v rozsahu 32 hodín mesačne na obdobie od 4. septembra 2017 do 31. marca 2018. Zároveň bol sťažovateľ poučený, že ak ponuku činností odmietne alebo nedoručí úradu práce v stanovenej lehote vyjadrenie, alebo po jej akceptovaní sa na výkon činností nedostaví, dávka sa v zmysle § 10 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi zníži o sumu 61,60 eur. Sťažovateľ sa v lehote nevyjadril, či ponuku prijíma alebo nie, čo úrad práce považoval za odmietnutie.

3. Sťažovateľ podal proti predmetnému rozhodnutiu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, odboru pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok správnu žalobu na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd jeho žalobu rozsudkom č. k. 1 Sa 2/2018 zo 14. decembra 2018 zamietol. Následne podal sťažovateľ proti tomuto rozsudku aj kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že kasačnej sťažnosti nepriznal odkladný účinok, samotnú kasačnú sťažnosť zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Ústavný súd musí v prvom rade konštatovať, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je značne neprehľadná a chaotická. Sťažovateľ totiž extenzívne parafrázuje zrejme (uvedené možno iba vyvodit' z textu, pretože ho sťažovateľ jasne neoznačil, pozn.) rozsudok krajského súdu (ktorý ani nenapadol svojou ústavnou sťažnosťou, pozn.), pričom toto parafrázovanie dopĺňa vlastnými postrehmi. Poukazuje pritom na to, že krajský súd nepodal Európskemu súdu pre ľudské práva alebo Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (sťažovateľ zrejme myslel Súdnym dvorom Európskej únie, pozn.) návrh na začatie konania o bližšie nešpecifikovanej prejudiciálnej otázke. Ďalej cituje odlišné stanovisko sudkyne Ludmily Gajdošíkovej k nálezom pléna ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 8/2014 a zároveň kritizuje stanovisko väčšiny pléna ústavného súdu v tomto rozhodnutí. Tiež tvrdí, že vo veci sp. zn. PL. ÚS 40/2015 dospel ústavný súd k odchylnému právnemu názoru. Napriek nezrozumiteľnosti samotného textu možno vyvodit', že sťažovateľ nesúhlasí s tým, že mu bol znížený príspevok v hmotnej núdzi, resp. že tento príspevok v plnej výške bol podmienený vykonaním činností uvedených v § 10 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Tieto činnosti podľa § 10 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (menšie obecné služby pre obec alebo rozpočtovú organizáciu, alebo príspevkovú organizáciu, ktorej zriaďovateľom je obec, dobrovoľnícka činnosť, alebo práce na predchádzanie mimoriadnej situácie, počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a pri odstraňovaní následkov mimoriadnej situácie) považuje za nútenú prácu, resp. otroctvo, ale bez akéhokolvek zdôvodnenia tohto svojho presvedčenia.

5. K samotnému napadnutému rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ len poukázal na najvyšším súdom citovaný rozsudok sp. zn. 9 Sžso 53/2016, ale bez toho, aby vysvetlil, čo týmto poukázaním sledoval. Ďalej uviedol, že krajský súd a ani najvyšší súd nevyužili možnosť podať prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie, či aplikáciou § 10 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi došlo v jeho prípade „k vynucovaniu pod nátlakom výkonu nútenej práce či nútenej služby, otroctva alebo praktiky podobnej otroctvu či nevoľníctva“, ale opäť bez argumentácie vo vzťahu k potenciálnemu porušeniu ním uvedeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Napokon

sťažovateľ bez akéhokoľvek vysvetlenia poukázal aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci C. N. a V. proti Francúzsku č. 67724/09 z 11. októbra 2012.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

7. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, jeho ústavná sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 123 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Bez potreby bližších doktrínálnych záverov k označeným právam sťažovateľa je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako napadnutý rozsudok najvyššieho súdu mal poškodiť sťažovateľa na ním označených právach podľa ústavy a dohovoru, pretože absentuje relevantné odôvodnenie, teda argumentácia, konkrétne námietky a prezentovanie súvislostí tykajúcich sa porušenia označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

8. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, v danom prípade navyše zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Všeobecne formulovaný subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k jeho namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver formulovať aspoň na účely prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

9. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

10. Ústavný súd zároveň konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom rozsudku zrozumiteľne a logicky poukázal, prečo nemohol považovať § 10 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi za protiústavný. V tomto smere je totiž viazaný práve nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 8/2014 napriek tomu, že s ním sťažovateľ nesúhlasí. Taktiež najvyšší súd poukázal aj na svoju judikatúru, podľa ktorej činnosti uvedené v § 10 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi nemožno považovať

za nútenú prácu. Zároveň najvyšší súd správne konštatoval, že nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 40/2015 nie je na situáciu sťažovateľa aplikovateľný vzhľadom na riešenie inej právnej, ako aj skutkovej otázky. Ústavný súd dopĺňa, že úplne inou situáciou sa zaoberalo aj sťažovateľom uvádzané rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (C. N. a V. proti Francúzsku č. 67724/09 z 11. 10. 2012) – išlo o zneužívanie súkromných osôb inými súkromnými osobami a s tým spojenú trestnú činnosť. Zároveň ústavný súd konštatuje, že z už uvedeného nevyplýva ani žiadna relevantná okolnosť odôvodňujúca polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie v znení, ako ju uviedol sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti.

11. Obsah ústavnej sťažnosti sťažovateľa je teda nezrozumiteľný do tej miery, že ústavný súd nemal priestor na to, aby svojím zásahom (či už vo forme výzvy na doplnenie ústavnej sťažnosti, alebo vlastnou aktivitou) odstránil tento nedostatok ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na to, že nespĺnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale najmä esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti (celková nezrozumiteľnosť podania, resp. absencia akejkoľvek argumentácie sťažovateľa vo vzťahu namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 351/2019).

12. Pretože predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Libor Duľa
predseda senátu